

Vattenriket - uppdrag 4

För att uppleva en vacker natur behöver du inte åka långt - du behöver faktiskt inte åka alls! I Kristianstad finns något alldeles speciellt, Kristianstads Vattenrike. Området är mycket värdefullt inte bara för oss utan också för övriga världen.

Kristianstads Vattenrike blev 2005 godkänt av Unesco som biosfärområde. Det betyder att området är viktigt internationellt. Det finns cirka femhundra biosfärområden i världen. Vi kan känna oss stolta över vår närmiljö, den är i världsklass! Biosfärområdet upptar större delen av kommunen och består av olika naturtyper såsom: våtmarker, vattendrag, odlingslandskap eller kusten. Alla dessa naturtyper är värda att bevara så att de förblir fina även i framtiden. Det är inte många platser i Sverige som har så många olika naturtyper på ett så litet område.

En av de naturtyper som direkt gränsar till Kristianstad är våtmarkerna. De finns "nästan i staden". Våtmarkerna är landområden som under en del av året står under vatten. Denna annorlunda miljö gör att sällsynta djur och växter trivs i området. Här finns bland annat många sällsynta fåglar som valt att bygga bo i våtmarkerna. Man har observerat 260 olika fågelarter och av dem är det 130 som regelbundet häckar här (bygger bo och ruvar fram ungar). Något som också hör till är betande djur på ängarna. Du kan säkert se många kor, kalvar eller tjurar som betar på ängarna. Om inte korna hade betat ned gräset hade många fåglar inte trivts längre.

Det finns speciella listor där man har samlat namn på djur och växter som håller på att försvinna från Sverige, ja från hela jorden. Arterna som finns på listan är under särskild bevakning och får absolut inte fångas och dödas och blommor får inte plockas. I Kristianstad har man bestämt sig för att bevara hem åt 20 världs-, 60 Europa- och cirka 700 nationellt listade arter. Så att de kan leva i lugn och ro. För att kunna observera fåglarnas liv har man på flera platser i kommunen byggt observationstorn med informationsskyltar. Det är många människor som är intresserade av att titta på fåglar i deras naturliga miljö, de kallas för fågelskådare eller ornitologer. De åker till sådana ställen

där sällsynta fåglar finns, de skriver ner vilka fåglar de sett och när de har sett dem. Ornitologer kan mycket om fåglar och för att se en fågel som oftast finns på långt avstånd använder de handkikare eller tubkikare. Kanske är det något som du kan bli intresserad av!

Uppdrag 4

Din uppgift är att gå en liten runda i Vattenriket. Vårt förslag är att du börjar vid badhuset vid Tivoliparken och går norrut längs Helge å tills du kommer till Kanalhuset. Där kan du gå upp i tornet och titta runt, kanske har du med dig en kikare. Måhända kan du observera havsörnen, sångsvanen eller någon annan fågel. Sedan följer du stigen/spången fram till vägen, där svänger du söderut/vänster och följer stigen längs Helge å. Du fortsätter genom bron och kommer tillbaka till Tivoliparken och badhuset.

Ett annat alternativ kan vara att besöka Ekenabben eller Hammarsjön.

Det viktigaste är att du observerar naturen. Du kan också fortsätta din promenad från staden ända ned till Lillö och titta på borgruin. Under utflykten kan du stanna upp några gånger, böja dig ner och titta på marken eller vattenytan på riktigt nära håll. Kanske ser du några av de små djur som finns där. Efter utflykten vill vi att du ritar av några av de djur (fåglar, fiskar, insekter) och växter som du har sett. Vi väntar på dina teckningar!

Bakgrundsinformation till den vuxne

Alla som bor i Kristianstads kommun är lyckligt lottade vad gäller tillgängligheten till vacker och dessutom sällsynt natur. Större delen av vår kommun (104 000 av 135 000 hektar) ingår sedan 2005 i Biosfärsområdet Kristianstads Vattenrike. Detta faktum bekräftar det unika och speciella i våra land- och vattenområden, som vi länge har vetat om i Kristianstad. Syftet med uppgift nummer 4 är att bekanta barn med vår närliggande natur och väcka uppskattning för den. Möjligheten att kunna njuta av naturen samt känsligheten för djur och växters fortsatta existens är något vi lär oss. Ju oftare och intensivare kontakten med naturen är desto mer outhärlig blir den.

All forskning bekräftar att naturupplevelser är läkande för själen. Det är viktigt att vi inser att vi är en del av livet på jorden och att vi inte kan existera skilda från den. Vi önskar att nästa generation har den känslan med sig i bagaget. Vi tror även på att små insatser är viktiga och behövs. I uppdraget fokuserar vi på naturtypen, våtmark, men biosfärsområdet har mycket mer att erbjuda!

Om Kristianstads Vattenrike

Kristianstads Vattenrike omfattar många olika ämnesområden och verksamheter. Kristianstads kommun samarbetar genom Kristianstads Vattenrike till exempel med regionala och centrala myndigheter, ideella föreningar och bönderna som brukar markerna. Arbetet som sker inom ramen för verksamheten Kristianstads Vattenrike samordnas av Biosfärkontoret, som är direkt underställt kommunstyrelsens ordförande i Kristianstads kommun. Med utgångspunkt från de natur- och kulturhistoriska värdena huvudsakligen i Ramsarområdet har vi i Kristianstads Vattenrike sedan 1989 arbetat för att försöka skydda, utveckla och främja ett hållbart utnyttjande av värdena. Detta knyts samman i arbetet med Biosfärområde Kristianstads Vattenrike. De övergripande funktionerna vi arbetar med att utveckla i Kristianstads Vattenrike och biosfärområdet är:

Bevara

Bevarandefunktionen skall bidra till att bevara landskap, ekosystem, arter och genetisk mångfald. Rödspoven på Vattenrikets strandängar är ett exempel på bevarandevärdena genom att den är en hotad art och kräver väl fungerande strandängar i våtmarksområdet. En viktig del är att samla in underlag i form av inventeringar och publicera som rapporter.

Utveckla

Utvecklingsfunktionen skall främja ekonomisk utveckling och samhällsutveckling som är socialt och ekologiskt hållbar. Bete och slåtter på strandängarna är nödvändigt för att det rika fågellivet skall bestå. Utveckling av bruksmetoder för strandängarna och marknadsföring av produkterna härifrån är bra exempel på utvecklingsfunktionen i ett biosfärområde.

Stödja

Stödfunktionen fungerar som hjälp vid demonstrationsprojekt, miljöutbildning och praktik, forskning och miljöövervakning. Bästa sättet att lära och förstå landskapets värden får man genom att ge upplevelse och kunskap på plats. Utemuseum Åsums ängar är en av Ekomuseets många anläggningar ute i landskapet.